

תקון שלושים ושמונה

ליל כ"ז באדר

כיבוש הארץ

ולכל היד החזקה דא ביאת הארץ וכבושא דילה. דכמה אנון דקמו לקטרגא לון. פדין יד החזקה אצטריכת ודאי למיקם לקבליהו. ולכל המורא הגדול לקום פנגדם. ולכל המורא הגדול - בזמן שנחלקה [הארץ] לשבטים, ועמדו כלם במקומם לפי סדרים עליונים. או נאמר בהם: פי מי גוי גדול (דברים ד, ז), שעומדים ומתחברים לאותן מדרגות עליונות קדושות. וכל הצדדים של החיצונים פוחדים מהם.

ולכל היד החזקה דא ביאת הארץ וכבושא דילה. דכמה אנון דקמו לקטרגא לון. פדין יד החזקה אצטריכת ודאי למיקם לקבליהו. ולכל המורא הגדול בזמנא דאתפלגת לשבטין, וקמו פלהו בדוכתיהו לפום סדרין עלאין. פדין אתמר בהו פי מי גוי גדול (דברים ד ז) דקמיין ומתחברין לאנון דרגין עלאין קדישין. וכלהו סטרין דלבר דחלין מניהו.

והנה אליהו הנביא הנאמן בא, פתח ואמר, רבי רבי, כמה עליונים הם סודות התורה. שהרי בכל אות של התורה יש כמה סודות, ואפלו בכל קוץ וקוץ. שנאמר לגביהם: על כל קוץ וקוץ תלי תלים של הלכות (עירובין כא, ב). שקוצים אלו, כגון הקוצים של היודים ושל הנו"ם. ונאמר לגביהם [על הקוצים והתגים]: תהום אל תהום קורא

והא אליהו נביאה מהימנא אתי פתח ואמר, ר' ר' כמה עלאין אנון רזין דאורייתא. דהא בכל את דאורייתא אית כמה רזין. ואפלו בכל קוץ וקוץ, דאתמר בהו על כל קוץ וקוץ תלי תלים של הלכות (עירובין כא:). דקוצין אלין כגון קוצין דיודיין ודוויין. ואתמר בהו תהום אל תהום קורא לקול צנוריד (תהלים מב ח) דקוצין אלין אנון צנורין,

1. שבע שנים של כיבוש ושבע שנים של חלוקה, עי' זבחים קיח, ע"ב.
2. ל"א מלכים שעשו מלחמה נגד ישראל. ועי' לעיל תי' לב.
3. עי' גם לעיל תי' לג בתחילת דברי אליהו נביאה.
4. עי' מנחות כט, ע"א.

לְקוֹל צְנוּרִיד (תהלים מב,ח) - שְׁקוּצִים אלו הם הצנורות, שמהם מתמלאות האותיות מאימא עליונה. וזה סוד: כל האותיות מבינה יוצאות, ועם כל זאת [שיצאו] לא נפרדו ממנה, אלא כלן קשורות בה, ובמה? באלו הקוצים. יש אותיות שיש בהן שלשה תגים [שעמנו ג"ן]. ויש שיש בהן אחד [בד"ק חי"ה]. ויש שאין בהן כלל. ומדוע כך? אלא כל האותיות קשורות הן למקור שלהן [באימא]. ויש [אותיות] שמתגלית עליהן אימא, שהיא המקור, בסוד של שלשה אבות [חג"ת], והם שלשה תגים. ויש [אותיות] שמתגלית עליהן בסוד של העמוד האמצעי [תפארת], וזה תג אחד. ויש [אותיות] שהם קשורים בה, אבל לא מתגלית עליהם כלל. לכל אחד [מהצנורות הללו - התגים], יש תהום אחת למעלה, שמשם מתמלא הצנור ההוא. ובזמן שהצנור הוא מתעורר, תהום מתעורר בנגדו למלא אותו. לפיכך: תהום אל תהום קורא לְקוֹל צְנוּרִיד (תהלים מב,ח). והם רהטים שקתות המים, ששם עושה יעקב את המקלות שלו, והכל בסוד עליון.⁵

דמניהו אתמלין אתון מאימא עלאה. ורזא דא פלהו אתון מבינה נפקין, ועם כל דא לא אתפרשו מינה, אלא פלהו קשירין בה. במאי. באלין קוצין. ואית אתון דאית בהו תלתא תגין. ואית דאית בהו חד. ואית דלית בהו כלל. אמאי הכי? אלא פלהו אתון קשירין אנון במקורא דילהון. אית דאתגליאת עליהו אימא דאיהי מקורא, ברזא דתלת אבהון, ואנון תלת תגין. אית דאתגליאת עליהו ברזא דעמודא דאמצעייתא, ודא תג חד. ואית דאנון קשירין בה, אבל לא אתגליאת עליהו כלל. ואלין צנורין, לכל חד אית תהומא חד לעלא, דמתמן אתמלי ההוא צנורא. ובזמנא דההוא צנורא אתער, תהומא אתער לקבלה למלאה לה. בגין כך תהום אל תהום קרא לְקוֹל צְנוּרִיד. ואלין רהטים שקתות המים, דתמן שוי יעקב חוטרין דילה, וכלא ברזא עלאה.

5. עיי' קל"ח פתח לא, בביאור ח"ג, בחינה ב', עמ' קיד: "האותיות הם האורות עצמם של הנהגת ז"ן היוצאים מאימא. והנקודות והתגים: אחד - הוא מה שאימא שורה עליהם בחינת מקור שלא נתפרשה מהם אפילו בצאתם, והיינו תגין על האותיות. ואחד מה שאימא מנהגת אותם. והיינו נקודות המנהגות את האותיות. וטעמים הם תיקונים הבאים להנהגה השלמה מצד החכמה (וזה סוד טנת"א)".

6. עיי' ת"ז תי' טז, קה, ע"א.

7. ע"פ בראשית ל, לח: "ויצג את המקלות אשר פצל ברהטים בשקתות המים".

8. והוא סוד עולמות העקודים, נקודים וברודים; עיי' אדיר במרום עמ' שסג - שסה, וכאן (כמו בתיקון הזה) מגלה לנו רבנו הקשר בין מה שהיה עושה יעקב אבינו אצל לבן לבין מה שהיה עושה הקב"ה בזמן בריאת

בא וראה, יעקב היה רועה צאן. ומהו הצאן? אלא זה ישראל שהם צאן שפתיב [עליהם]: ואתן צאני צאן מרעיתי [אדם אתם] (יחזקאל לד,לא). אבל בזמן שיגיעו לשלמות, אז הם אדם. [אבל] כאן, בסוד של צאן הוציא אותם יעקב מתוך צאנו של לבן. וזה סוד: ויצל אלהים את מקנה אביכם (בראשית לא,ט). ויצל ממש, שהציל אותם ונאל אותם. ובשעה [שהצאן] היו הולכים להתחבר באותן שקתות המים, עשה מקלות, וזה [סוד] העמוד האמצעי. ולגביהן [כתוב]: פצלות לבנות (שם ללו), מצד הימין. ומסוד זה משך התעוררות מה שהמשיך. ואלו שהתערכבו באלו הצאן, התדבקו באותם מקלות, להוציא מתוכם [כדי] להתדבק בצד הקדשה.

בא וראה, באלו קוצים [של האותיות] תלויים תלי תלים של הלכות. שהרי כל מה שראוי לבוא [מאימא] לתוך האותיות, בא על ידי הקוצים ודאי. וקוצים [הם] דקיקים. ואחר כך, התפשטו למטה האותיות והתמלאו בראוי. ואלו הקוצים, הן: שחורות כעורב (שיר ה,יא). שחורות - שחורים מצד הדין, להעמיד הכל בגבולו.

ועוד, מעמים נקדות תגין אותיות, בהם עומדים הרבה סודות עליונים לבעלי

תא חזי יעקב הוי רעי ענא. מאי ענא. אלא ישראל אנון ענא, דכתיב ואתן צאני צאן מרעיתי (יחזקאל לד לא). אבל בזמנא דאשתלימו, אנון אדם. והשתא ברזא דענא אפיק לון יעקב מגו עאנין דלבן. ורזא דא ויצל אלהים את מקנה אביכם (בראשית לא ט) ויצל ממש, דשזיב לון ופריק לון. ובשעתא דהוו אזלין לאתחברא באנון שקתות המים, שוי חוטרין ודא עמודא דאמצעיתא. ובהו פצלות לבנות (בראשית ל לז) מסטרא דימינא. וברזא דא אמשיך אתערותא מאי דאמשיך. ואנון דמתערבי באנון עאנין, אתדבקו באנון חוטרין, לנפקא מגויהו לאתדבקא בסטר קדישא.

ותא חזי באלין קוצין תלין תלי תלים של הלכות. דהא כל מאי דאתחזי למיתי בגו אתון, באנון קוצין אתי ודאי. וקוצין אנון דקיקין. לבתר לתתא אתפשטו אתון ואתמלין פדקא יאות. ואלין קוצין אנון שחורות כעורב (שיר ה יא). שחורות, אובמין מסטרא דדינא, לאקמא כלא בתחומה.

ועוד, טעמים נקדות תגין אותיות, בהו קימין פמה רזין עלאין למארי חכמתא.

ותיקון העולמות. "כמו שה"א"ס ב"ה הכין י"ב פרצופים בעולם הנקודים - בזמן השבירה, כך יעקב בזמן הגלות הכין י"ב שבטי ישראל בזמן גלותו אצל לבן ע"י הצאן עקודים ונקודים". עיי"ש

הַחֲכָמָה. עַל הַטַּעַמִּים, נֹאמֵר: וְחָד אֶכֶל יִטַּעֵם לוֹ (איוב יב יא), מִצַּד שֶׁל הַחֲכָמָה, שְׁמִמְנֶה נִמְצָא הַכֹּל. וּמִצַּד הַחִיצוֹנִיּוֹת כְּתוּב: אִם יֵשׁ טַעַם בְּרִיר חֲלָמוֹת (שם ו'ו) [שְׁנֵי סוּגִים שֶׁל טַעַמִּים, בְּרִי לְקוּם מִה שְׁכַתוּב]: גַּם אֵת זֶה לְעִמַּת זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים (קִהְלֵת ז'יד). אֲבָל מִצַּד שֶׁל הַקְּדוּשָׁה כְּתוּב: חֲכוּ מִמַּתְקִים וְכֹלוּ מִחֲמָדִים (שִׁיר הַטּוֹ, ו'ולגבי) הַסְּטָרָא אַחֲרָא [כְּתוּב]: הַיֹּאכֵל תִּפְּל מִבְּלֵי מֶלֶח אִם יֵשׁ טַעַם בְּרִיר חֲלָמוֹת (איוב שם, שם).

טַעַמִּים, אֲתֵמַר בְּהוּ וְחָד אֶכֶל יִטַּעֵם לוֹ (איוב יב יא) מִסְטָרָא דְחֲכָמָה, דְּמִנְהָ אֲשַׁתְּכַח פְּלָא. וּמִסְטָרָא דְלִבְר כְּתִיב (שם ו'ו) אִם יֵשׁ טַעַם בְּרִיר חֲלָמוֹת, דְּגַם אֵת זֶה לְעִמַּת זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים. אֲבָל מִסְטָרָא דְקְדוּשָׁה כְּתִיב חֲכוּ מִמַּתְקִים וְכֹלוּ מִחֲמָדִים (שִׁיר הַטּוֹ, ו'ו). וּבִסְטָרָא אַחֲרָא הַיֹּאכֵל תִּפְּל מִבְּלֵי מֶלֶח אִם יֵשׁ טַעַם בְּרִיר חֲלָמוֹת.

בֹּא וּרְאֵה, כִּי אִם יֵשׁ סוּד עֲלִיּוֹן, שְׁכָל הַכּוֹלִים יוֹצְאוֹת מִתּוֹךְ הַפֶּה הָעֲלִיּוֹן, וְסוּד הַדְּבָר¹⁰: בְּדָבָר יִהְיֶה שְׁמוֹם נֶעֱשֶׂוּ וּבְרוּחַ פִּי כָל צְבָאִם (תְּהִלִּים לגו), רוּחַ פִּי מִמֶּשׁ, זֶה הַהֶבֶל שֶׁל הַפֶּה¹¹ וְסוּד הַדְּבָר, נְשִׁיקוֹת שֶׁל הַפֶּה¹² בְּהֵן מִתְדַבְּקִים הַמְּדַרְגּוֹת אַחַת בְּאַחַת. וְאַחַר כֵּן הַדְּבָר יוֹרֵד לְמַטָּה, בְּדִי לְצִאת לְעוֹלָם כְּרֹאוּ. אֲבָל לְגַבֵּי הַסְּטָרָא אַחֲרָא כְּתוּב: וְנִעְתְּרוֹת נְשִׁיקוֹת שׁוֹנָא (מִשְׁלֵי כו'ו), וְסוּד הַדְּבָר: יִתְפָּרְדוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אֲוֶן (תְּהִלִּים צב'ו), [שְׁהַמְדַרְגּוֹת] לֹא מִתְדַבְּקִים בְּהֵם כָּלֵל [עַל יְדֵי הַנְּשִׁיקוֹת]. הַיֹּאכֵל תִּפְּל מִבְּלֵי מֶלֶח - אֵלּוּ נִקְדוּת. מִהוּ מֶלֶח? אֵלּוּ [הָאוֹתִיּוֹת] אַחַח"ע, שֶׁם מֶלֶח,

תָּא חֲזִי הֶכָּא רְזָא עֲלָאָה. דְּכִלְהוּ מְלִין מִגּוּ פּוּמָא עֲלָאָה נְפָקִין. וְרְזָא דְמִלָּה בְּדָבָר ה' שְׁמִים נֶעֱשֶׂוּ וּבְרוּחַ פִּי כָּל צְבָאִם (תְּהִלִּים לג ו') רוּחַ פִּי מִמֶּשׁ, דָּא הֶבֶלָא דְפּוּמָא. וְרְזָא דְמִלָּה נְשִׁיקִין דְפּוּמָא, בְּהוּ אֲתִדְבְּקֵן דְרִגִין חַד בְּחַד. לְכַתֵּר מִלָּה נִחְתַּת לְתַתָּא לְנַפְקָא לְעֲלָמָא בְּדָקָא יָאוּת. אֲבָל בִּסְטָרָא אַחֲרָא כְּתִיב וְנִעְתְּרוֹת נְשִׁיקוֹת שׁוֹנָא (מִשְׁלֵי כו'ו). וְרְזָא דְמִלָּה יִתְפָּרְדוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אֲוֶן (תְּהִלִּים צב י') דְלֹא מִתְדַבְּקִין כָּלֵל בְּהוּ. הַיֹּאכֵל תִּפְּל מִבְּלֵי מֶלֶח אֵלִין נִקְדוּת. מֵאִי מֶלֶח. אֵלּוּ אַחַח"ע תַּמָּן מֶלֶח, דְּכְתִיב בֵּה וְלֹא תִשְׁבִּית מֶלֶח בְּרִית

9. על הטנת"א (טעמים, נקודות, תגים, אותיות) עיין עץ חיים, שער טנת"א; קל"ח פתח לא, עמ' קיד, ראה לעיל הערה 5; פתח כב, עמ' נה.
 10. עי' קל"ח פתח יח עמ' נא: "כל האורות העליונים עד שיגיעו להעשות מהם פעולה במעשה, צריך שיבואו לסוד האותיות. והם מציאות סדר אחד העומד להוציא כל הדברים לפועל, והוא סוד: "בדבר ה' שמים נעשו". כי אין מציאות לדיבור אלא באותיות".
 11. עי' אדיר במרום ח"ב עמ' צג, מאמר ז' מלכין, על ז' הבלים שיוצאים מהפה העליונה.
 12. עי' זחר משפטים ח"ב, ככד, ע"ב.

שפּתּוּב עֲלוּי: וְלֹא תִשְׁפּוּת מִלַּח בְּרִית
 אֱלֹהִיךָ וְגו' (ויקרא ב, יג), זֶה מִלַּח שֶׁל
 יוֹבֵל [אימא], שְׁצַרְיָךְ לְעַרְבֵיב אוֹתוֹ תִּמְרִיד
 בְּקָרְבָן.¹³ אִם יֵשׁ טַעַם בְּרִיר חֲלָמוֹת -
 זֶה [אוֹתִיּוֹת] גִּיב"ק, טַעַמִּים, וְדֹאֵי. שְׁהָרִי
 לֹא נִתְקָנִים וְלֹא עוֹמְדִים בְּתַקּוּן [הֵנָּה
 שֶׁל אֵימָא]. וְעוֹד, טַעַמִּים הֵם בְּחֻמְהָ,
 אֲבָל בְּגוֹן הֵם עוֹמְדִים מִצַּד שֶׁל בִּינָה.

עַל הַנְּקֻדוֹת [כְּתוּב]: פִּי אֱלֹהִים שׁוֹפֵט
 זֶה יִשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים (תהלים עה, ח).
 שְׁהַנְּקֻדוֹת מְנַהֲיגוֹת אֶת הָאוֹתִיּוֹת,¹⁴ מִצַּד
 הַבִּינָה [אימא] הַעוֹמְדָת בְּתוֹכָן, וְהִיא
 מְרַאָּה תְּנוּעוֹת [נְקֻדוֹת] לְמַעְלָה, לְמַטָּה
 וּבְאִמְצָע. לְפִיכֹךְ: זֶה יִשְׁפִּיל, - בְּחִירִיק.
 וְזֶה יָרִים - בְּחוֹלָם. אֵף עַל פִּי שְׁהַנְּקֻדוֹת
 נִחְלָקוּ לְמִדְרָגוֹתֵיהֶן,¹⁵ כְּמָה סוֹדוֹת
 עֲלוּיִים נִמְצְאוּ בָּהֶן, וּבְחֵן תְּלוּי סוֹד
 הָאִמּוֹנָה - אֵימָא¹⁶ שְׁמַנְהִיגָה אֶת בְּנֵיהָ
 [תְּקוּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַשְׁכִּינָה]. וְהֵם
 [מִצַּד עֲצָמָם] אֵינֵם עוֹשִׂים דְּבַר, אֶלָּא
 כְּמוֹ שְׁלוֹקָחִים מִמֶּנָּה. וְהִיא [אימא]
 נִרְאִית נְקֻדָּה לְמַעְלָה בְּחוֹלָם, וְכּוֹ
 קוֹשֶׁרֶת אֶת כָּל הַמִּדְרָגוֹת הָעֲלוּיִנוֹת
 בְּמִלְךָ [ז"א]. בְּאִמְצָע - בְּשׁוּרוּק, וְכוּלְלָת
 בּוֹ [בְּמִלְךָ] כָּל סוֹדוֹת הָעוֹלָם. לְמַטָּה -
 בְּחִירִיק, קוֹשֶׁרֶת בּוֹ אֶת כָּל הַתְּחִתּוֹנִים.
 וְכֻלָּם נוֹדְעִים מִצַּד אֵימָא.

אֱלֹהִיךָ וְכו' (ויקרא ב יג) דָּא מְלַחָא
 דִּיּוֹבִילָא דְאֶצְטְרִיךְ לְאֶתְעָרָא לֵה
 בְּקָרְבָנָא תְּדִיר. אִם יֵשׁ טַעַם בְּרִיר
 חֲלָמוֹת דָּא גִיב"ק, טַעַמִּים וְדֹאֵי, דְּהָא
 לֹא מִתְפַּקְנִי וְלֹא קְיָמִין בְּתַקּוּנָא. וְעוֹד,
 טַעַמִּים בְּחֻמְהָ אֲנוּן, וּבְגוֹנוֹנָא קְיָמִין
 מִסְטָרָא דְבִינָה.

נְקֻדוֹת, בְּהוּ פִּי אֱלֹהִים שׁוֹפֵט זֶה יִשְׁפִּיל
 וְזֶה יָרִים (תהלים עה ח). דְּנְקֻדוֹת מְדַבְּרִין
 לְהוּ לְאֶתְנוֹן מִסְטָרָא דְבִינָה דְקָנִימַת לְגוּ,
 וְאִיהִי אֶתְחִיזִיאַת תְּנוּעִין (לְתַתָּא) [לְעֵלָא]
 וּלְתַתָּא וּלְאִמְצָעִיתָא. בְּגִין כֹּךְ זֶה יִשְׁפִּיל,
 בְּחִירִיק. וְזֶה יָרִים, בְּחוֹלָם. דְּנְקֻדוֹת אֵף
 עַל גַּב דְּבִדְרָגִיהוֹן אֶתְפָּרְשׁוּ, אֲבָל כְּמָה
 רְזִין עֲלָאִין אֶשְׁתַּכְּחֵן בְּהוּ, וּבְהוּ תְּלִיא
 רְזָא דְמַהִּמְנוּתָא, אֵימָא דְמִדְבַּרְת
 לְבִנְהָא. וְאֲנוּן לֹא עֲבָדִין מְלָה אֶלָּא כְּמָה
 דְּנִטְלִין מִנָּה. וְאִיהִי אֶתְחִיזִיאַת נְקֻדָּה
 לְעֵלָא בְּחוֹלָם, וּבֵה קֹשֶׁרֶת כְּלָהוּ דְרָגִין
 עֲלָאִין בְּמִלְכָא. וּבְאִמְצָעִיתָא בְּשׁוּרוּק,
 וּכְלִילַת בֵּה כָּל רְזִין דְעֵלְמָא. לְתַתָּא
 בְּחִירִיק, וּקֹשֶׁרֶת בֵּה כְּלָהוּ תַתָּאִי. וְכֻלָּא
 אֶשְׁתַּמּוּדַע מִסְטָרָא דְאֵימָא.

13. אימא היא סוד הנקודות כדלקמן, וצריכה להיות מעורבת עם האותיות.

14. עי' קל"ח פתח לא עמ' קיד, ר' לעיל הערה 5.

15. כל ספירה ופרצוף יש לה הנקוד שלה.

16. האמונה זו אימא, עי' ת"ז הקדמה, ב, ע"א; זהר חדש חוקת, מ' למנצח על השושנים; ועוד בהרבה מקומות
 צלא דמהמנותא - דא אמא, זהר אמר צ, ע"ב - קז, ע"א.

וַיֵּשׁ [לְפַעֲמַיִם] שְׁמֹת־פֶּתַחַת [אִימָא]
וּמִתְפַּשְׁטָא לְאַרְדֵּי, וְזֶה פֶּתַח מִצַּד
הַחֲכֵמָה. וַיֵּשׁ שְׁמֹת־חֲבֵרַת בְּחֲכֵמָה בְּחַבְּוֹר
אַחֵר, וְזֶה קִמְיָא י"ו. []¹⁷.

תְּגִין - זוֹ אִימָא שְׁמַעְמִידָה תַּג [בְּתַר]
עַל רֵאשׁ הַמְּלִךְ [ז"א]. לְפִיכֵךְ זֶה וְזֶה
[נְקֻדוֹת וְתַנְיִים] צִרְדֵי. הַנְּקֻדוֹת לְהַנְהִיג
אוֹתָם [הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַשְׁכִּינָה,
דְּהִינּוּ זו"ו]. וְהַתְּנִים לְקַשׁוֹר אוֹתָם אֵלֶיהָ,
שְׁלֵא יִפְרְדוּ. עֲלֵיהֶם [דְּהִינּוּ עַל אִימָא
זו"ו נְאֻמָּר]: כְּנֶשֶׁר יַעִיר קִנּוּ עַל גּוֹזְלָיו
יִרְחֵף¹⁸ (דְּכָרִים לְבִיא), וּבְכֻלָּם נִרְאִית
נְקֻדָּה, [דְּהִינּוּ] אִימָא שְׁעוּמְדַת בְּתוּךְ
בְּנִיָּה,¹⁹ [זֶהוּ מַה שְׁכַתוּב] וְהַחִיּוֹת רְצוּא
וְשׁוּב (יְחֻזְקָא אִיד). רְצוּא - בְּבִהְלָהּ,
כְּדִגְשׁ [חֲזוֹק], מִצַּד שֶׁל גְּבוּרָה. וְשׁוּב -
לְהַתְּיָשֵׁב בְּמִקוּמָן בְּרַפָּה, מִצַּד הַחֲסָד.

וּבְזִמְנָא דְּעָאלוּ יִשְׂרָאֵל לְאַרְעָא בְּחִילָא
דְּנִקְוֵדִין עָאלוּ, מִסְטָרָא דְּבִינָה. וְדָא
וּלְכָל הֵיךְ הַחֲזָקָה. וַיִּרְדְּנָא אֲתַבְּזַע
קְמִיָּהוּ. אַמְאִי. אֵלָא לְאַכְפִּיאַ אַנּוּן כְּנַעֲנִי
דְּשִׁלְטוּ וְאַתְקִפּוּ בֵּה עַד הַהוּא זְמַנָּא.
וּכְיִן דְּאַתְבְּזַע מִימּוֹי, לָא שִׁלְטוּ וְאַתְבְּרוּ
אַנּוּן דְּמַתְתַּקְפִּי בֵּה. וְאִי תִימָא אִיךְ
אַתְבְּזַע. אֵלָא מְקַמִּי אַרְוֵנָא אֲתַבְּזַע.

וְאִית דְּאַתְפֶּתַחַת לְאַתְפֶּשְׁטָא לְאַרְכָּא,
וְדָא פֶּתַח מִסְטָרָא דְּחֲכֵמָה. וְאִית
דְּאַתְחֲבֵרַת בְּחֲכֵמָה בְּחַבְּוֹרָא חַד, וְדָא
קִמְיָא י"ו [] .

תְּגִין דָּא אִימָא דְּקִימַת תְּגָא עַל רִישָׁא
דְּמִלְכָּא. בְּגִין כֶּף הָאִי וְהָאִי אֲצִטְרִיךְ.
דְּנִקְוֵדוֹת לְדְבָרָא לְהוּ. תְּגִין לְקַשְׁרָא לְהוּ
בְּהִדָּה דְּלָא לְאַתְפְּרָשָׁא. בְּהוּ: כְּנֶשֶׁר יַעִיר
קִנּוּ עַל גּוֹזְלָיו יִרְחֵף (דְּכָרִים לְבִיא),
וּבְכֻלָּא אַחְזִי נְקוּדָא, אִימָא דְּקִימַת בְּגוּ
בְּנָהָא. וְהַחִיּוֹת רְצוּא וְשׁוּב (יְחֻזְקָא א
י.ד). רְצוּא בְּבִהְלָהּ, כְּדִגְשׁ מִסְטָרָא
דְּגְבוּרָה. וְשׁוּב לְאַתְיָשְׁבָא בְּאַתְרֵיהּ,
כְּרַפָּה מִסְטָרָא דְּחֲסָד.

וּבְזִמְנָא דְּעָאלוּ יִשְׂרָאֵל לְאַרְעָא בְּחִילָא
דְּנִקְוֵדִין עָאלוּ, מִסְטָרָא דְּבִינָה. וְדָא
וּלְכָל הֵיךְ הַחֲזָקָה. וַיִּרְדְּנָא אֲתַבְּזַע
קְמִיָּהוּ. אַמְאִי. אֵלָא לְאַכְפִּיאַ אַנּוּן כְּנַעֲנִי
דְּשִׁלְטוּ וְאַתְקִפּוּ בֵּה עַד הַהוּא זְמַנָּא.
וּכְיִן דְּאַתְבְּזַע מִימּוֹי, לָא שִׁלְטוּ וְאַתְבְּרוּ
אַנּוּן דְּמַתְתַּקְפִּי בֵּה. וְאִי תִימָא אִיךְ
אַתְבְּזַע. אֵלָא מְקַמִּי אַרְוֵנָא אֲתַבְּזַע.

17. כן צורתו ו' שוכב וי' מתחת, 'י חכמה ו' בינה, עי' ת"ז הקדמת התיקונים ז, ע"ב: "קמץ, רקיע וניצוץ, אנון י' ו'"; ת' סט, קיא, ע"ב.
18. ת"ז מזהר חדש קסת, ע"ב.
19. שבכל האותיות יתכן דגש.
20. עי' יהושע ג, טז.

[הַפְּרִיחַ] ²¹ נִקְרַע. שֶׁהִירְדָן זֶה הַצַּדִּיק ²²
וְהָאָרוֹן הוּא אָדוֹן שְׁלוֹ. וּבִשְׁעָה
שֶׁהָאוֹרוֹת הַעֲלִיּוֹנִים שׁוֹלְטִים, אֵלּוּ
שְׁעוֹמְדִים תַּחְתֵּיהֶם אֵינִם נִרְאִים וְאֵינִם
מִתְחַזְּקִים, אֲלֵא נִבְנְעִים מִלְּפָנֵיהֶם.
לְפִיכֵךְ לִפְנֵי הָאָרוֹן נִקְרַע הִירְדָן, מִשֵּׁם
לְקַחוּ אוֹתָם אֲבָנִים שֶׁמִּתַּחַת פְּפוֹת
[רַגְלֵי] הַפְּתָנִים ²³, וְאֵלּוּ [הָאֲבָנִים, הֵם]
הַנִּקְדוֹת שְׁעוֹמְדוֹת בְּתוֹךְ הָאוֹתִיּוֹת ²⁴
לְהִרְאוֹת שְׁמִפְּחָ זֶה הַתְּחֻזָּקוּ יִשְׂרָאֵל
לְשִׁלּוֹט. שֶׁהַנִּקְדוֹת הֵן אֲבָנִים עֲגוּלוֹת, וְזֶה
[אוֹת] י', וּבְהֵן הַתְּחֻזָּקוּ, בְּזִמְנָן
שֶׁהַתְּפִשְׁטוֹ לְהַנְהִיג אוֹתֵיהֶן בְּרִצּוֹנָם.
וְהַכֵּל בְּשׁוֹפֵר ²⁵ שְׁנִמְצָא יַחַד אֹתָם, מִצַּד
אֵימָא. ²⁶ וְרַחֲב אֲמָרָה [עַל זֶה]: וְנִתְתַּם
לִי אוֹת אֲמָת (יְהוֹשֻׁעַ בִּיב), לְהִרְאוֹת
שְׁלִיטָה שְׁלָהֶם. וְזוֹ [אוֹת] ו', שְׁבָה, ²⁷
מִתְקַשְׁרוֹת נִקְדוֹת עֲלִיּוֹן תַּחְתּוֹן
וְאִמְצָעֵי וְ, [כְּדִי] לְקַשׁוֹר בֵּה הַכֵּל בְּקַשֵּׁר
אַחַד. וְזֶה חֲלָקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּדוּאֵי.
אֲשֶׁרֵי חֲלָקָם.

דִּירְדָן דָּא צַדִּיק, אָרוֹנָא מְאֵרֵי דִילָה.
וּבִשְׁעָתָא דְנִהַרְיָן עֲלָאִין שְׁלִטִין, אֲנוּן
דְקִימִין תַּחְתֵּיהוּ לֹא אֲתַחְזוּן וְלֹא
מִתְתַּקְּפִין, אֲלֵא אֲתַבְּנֵן מִקְמִיהוּ. בְּג"כ
לְקַמֵי אָרוֹנָא אֲתַבְּזַע יִרְדָּנָא. מִתְמָן נָטְלוּ
אֲנוּן אֲבָנִין מִתַּחַת פְּפוֹת בְּהִנְיָא. וְאֵלִין
נִקְדִין דְקִימִין בְּגוֹ אֲתוֹן, לְאֲחֻזָּא
דְמַחֲיָלָא דָּא אֲתַתְּקִפוּ לְשִׁלְטָאָה יִשְׂרָאֵל.
דְנִקְוִדִין אֲנוּן אֲבָנִין עֲגִילִין וְדָא י', וּבְהוּ
אֲתַתְּקִפוּ בְּזִמְנָא דְאֲתַפְּשְׁטוּ לְדַבְּרָא אֲתוֹן
כְּרַעוּתֵיהוּ. וְכֹלָא בְּשׁוֹפֵר דְאֲשַׁתְּכַח
בְּהִדְיָהוּ מִסְטְרָא דְאֵימָא. וְרַחֲב אֲמַרְת
וְנִתְתַּם לִי אוֹת אֲמָת (יְהוֹשֻׁעַ בִּיב)
לְאֲחֻזָּא שְׁלִיטוֹ דְלֵהוֹן. וְדָא ו' דְבָה ו'
מִתְקַשְׁרָן נִקְוִדִין עֲלָא וְתַתָּא וְאִמְצָעֵיתָא
לְקַשְׁרָא בֵּה כֹלָא בְּקַשׁוֹרָא חֲדָא. וְדָא
חוּלְקָא דִישְׂרָאֵל וְדָאֵי. זְכָאָה חוּלְקֵיהוֹן.

21. ע"פ יהושע ג, טו - טז: "וכבוא נשאי הארון עד הירדן ורגלי הכהנים נשאי הארון נטבלו בקצה המים... ועמדו המים הירודים מלמעלה קמו נד אחד" וגו'.

22. נהר בחי' יסוד - צדיק, עי' זהר וישב ח"א, קפו, ע"א; שם פנחס רמז, ע"א; ת"ז, הק', יד, ע"א.

23. עי' יהושע ד,ג: "וצוו אותם לאמר שאו לכם מזה מתוך הירדן ממצב רגלי הכהנים הכין שתים עשרה אבנים והעברתם אותם עמכם והנחתם אותם במלון אשר תלינו בו הלילה".

24. עי' ת"ז זהר חודש, קנה, ע"ב; ת"ז תי' ע קכא, ע"א: "כל נקודין דאורייתא, דאינון נקידין בהיכלא דאיהי שכינתא תתאה ונהרין כלהו על ציורין, כאבנין מרגלאן דנהרין על רישא דכתרא".

25. אפשר ע"פ יהושע ו,ד

26. עי' ת"ז תי' כא מו, ע"ב; נז ע"ב; תי' ל, עד, ע"ב; תי' נה, פח, ע"ב: "ואיהו קול שופר מסטרא דאימא עלאה דאיהי שופר".

27. עי' ת"ז בהקדמה ז ע"א: ו' כליל תלת נקודין, עלא ותתא ואמצעייתא.. וסהדין.. על כולא דאיהו ראשון ואחרון ומבלעדין אין אלקים".

וְהָא מְטַטְרוּ"ן שְׁרָא רַבָּא אֶתִי פִתַּח
 וְאָמַר, ר' ר' בֵּית גָּאִים יִסַּח ה' וְיִצַּב
 גְּבוּל אֱלֻמְנָה (משלי טו כה) הָכָא
 אֲשֶׁתְּמוּדְעָן רְזִין עֲלָאִין לְמֵאֲרִי חֲכַמְתָּא,
 בְּרָזָא דְכְּתִיב גַּם אֶת זֶה לְעַמַּת זֶה עֲשֵׂה
 הָאֱלֹהִים (קהלת ז יד). הָכָא תְּלִיא רְזָא
 סְדוּרָא דְמִלְאָכִי עֲלָאי הֵיאֲרָה מְסַתְּדָרָן
 לְפֻּם רְזִין עֲלָאִין. תָּא חֲזִי שְׁבַע הֵיכְלִין
 אֲנֹן, וּבְהוּ קִימִין כְּמָה מִלְאָכִיא נְטָרִין
 מְטַרְתְּהוּן. אֲלִין מְלָגוּ וְאֲלִין מְלָבַר. וְרְזָא
 דָּא כְּהָנִים וְלוּיִם, דְּכֹלָא אֲתַחֲזִי בְּרְזָא
 דְּבִי מְקַדְשָׁא, סְדוּרָא דְּדַרְגִּין בְּדָקָא
 יָאוּת. וְרְזָא דָּא כ"ד מְשֻׁמְרוֹת אֲנֹן
 לְכְּהָנִים וְלְלוּיִים וְכֹלָא בְּרְזָא עֲלָאֵה.
 דְּבַכְמָה סְדָרִין אֲסַתְּדָרוּ מְשֻׁרִין עֲלָאִין כֹּל
 חַד לְפֻּם רְזִין דְּאֶצְטְרִיכוּ. אִית סְדוּרָא
 דְּמִלְאָכִין לְפֻּם דְּרַגְיָהוּ. וְאִית סְדוּרָא
 לְפֻּם פְּלַחְנָא דְּאֲתַחֲזִי.

וְהִנֵּה מְטַטְרוּ"ן הַשָּׁר הַגְּדוֹל בָּא,
 פִּתַּח וְאָמַר, רַבִּי רַבִּי : בֵּית גָּאִים יִסַּח
 יְהוָה וְיִצַּב גְּבוּל אֱלֻמְנָה (משלי טו,כה),
 כָּאן נֹדְעִים סוּדוֹת עֲלוּיִים לְבַעֲלֵי
 הַחֲכָמָה, עַל פִּי סוּד הַפְּתוּב; גַּם אֵת זֶה
 לְעַמַּת זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים (קהלת ז,יד).
 כָּאן תְּלוּי סוּד שֶׁל סְדוּר הַמִּלְאָכִים
 הָעֲלוּיִים, כִּיצַד מְסַתְּדָרִים לְפִי סוּדוֹת
 עֲלוּיִים. בָּא וְרָאָה, שְׁבַע הֵיכָלוֹת הֵם²⁸,
 וּבְהֵם עוֹמְדִים כְּמָה מִלְאָכִים שׁוֹמְרִים
 מְשֻׁמְרָתָם. אֵלוּ מְכַפְּנִים וְאֵלוּ מְכַחוּץ.
 וְזֶה סוּד כְּהָנִים וְלוּיִם, שֶׁהַכֹּל נִרְאָה
 בְּסוּד שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ²⁹ [כְּהָנִים
 מְכַפְּנִים וְלוּיִם מְכַחוּץ], סְדוּר שֶׁל
 מְדַרְגוֹת כְּרָאוּי. וְזֶה סוּד, כ"ד מְשֻׁמְרוֹת,
 שֶׁהֵם לְכְּהָנִים וְלְלוּיִם,³⁰ וְהַכֹּל בְּסוּד
 עֲלוּיִין. שְׁבַכְמָה סְדָרִים הִסְתְּדָרוּ מַחְנֹת
 עֲלוּיִים, כָּל אֶחָד לְפִי סוּדוֹת שֶׁהֶצְרִיכוּ.
 יֵשׁ סְדוּר שֶׁל מִלְאָכִים לְפִי מְדַרְגוֹתֵיהֶם
 [וְזֶה עֶשֶׂר חֲלָקוֹת]. וְיֵשׁ סְדוּר לְפִי
 הָעֲבוּדָה הָרְאוּיָה [לְמִלְאָכִים, וְזֶה אַרְבַּע
 חֲלָקוֹת].

סְדוּרָא קְדָמָאָה דָּא סְדוּרָא לְפֻּם
 דְּרַגְיָין. עֶשֶׂר פְּתוֹת אֲנֹן לְקַבֵּל עֶשֶׂר
 דְּרַגְיָין עֲלָאִין. תְּלַת מְנִיָּהוּ בְּכַרְסֵיאָא. שִׁית
 בִּיצִירָה. וְכַת בְּתַרְאָה בְּעֲשִׂיָּה. וְלַכְמָה

הַסְדָּר הַרְאֵשׁוֹן, זֶה הַסְדָּר לְפִי
 הַמְדַרְגוֹת. עֶשֶׂר פְּתוֹת הֵינִי³¹, כְּנֶגֶד עֶשֶׂר
 מְדַרְגוֹת עֲלוּיִנוֹת [הַסְפִּירוֹת]. שְׁלוֹשׁ מֵהֵן
 בְּכַסָּא [עוֹלָם הַבְּרִיאָה³²]. שֵׁשׁ בִּיצִירָה.

28. עי' ת"ז תי' ע, קכ, ע"א; פרדס רימונים, שער כ"ד. עץ חיים מ"ו, פ"ב, פ"ו.
 29. עי' משכני עליון, גנזי הרמח"ל, עמ' קנב - קנג, קעה.
 30. עי' בריש מסכת תמיד.
 31. עי' פתחי חכמה ודעת אות קט, עמ' רמב.
 32. ועי"ש באות קח - א', שערי רמח"ל עמ' רמא: "ונפרש עתה סדר המלאכים, כי הנה הם סדר אחר, והוא סדר

וכת אחרונה בעשיה. ולכמה צדדים מתחלקים. ועל פלן יש ראשים, ראש לכל פת. והראשים עומדים בתוך ההיכלות. וכמה אחרים שגוראים עמהם, שומרים מבפנים ומקבלים מבחוץ. אחרים עומדים מבחוץ, שומרים מבחוץ ומקבלים מבחוץ. וכך כלם לוקחים זה מזה בדרך שלמה. וכל פת מתחלקת על פי כמה סודות אחרים, שנודעים לבעלי החכמה בדרך ישר.

הסדר השני, זה סדר העבודה. כל מחנות מתחלקות לארבע [פתות],³³ ונגזלים כך מלמטה למעלה, הכל בארבעה דגלים. והראשים שלהם [מיכאל, גבריאל, אוריאל, רפאל] עומדים עליהם מבחוץ ומבפנים. וכאן נמצאים כ"ד [עשרים וארבע] משמרות, אלו שנאמרו [לעיל]. וסוד ארבעה דגלים, אלו הם ארבע מחנות השכינה. ובהם תלוי סדר העבודה, שהם פגוד ארבע אותיות של אדנ"י, שמהם יוצאים, ובהם מתקשרים לעלות למעלה.

ובא וראה, ישנם עשרים וארבעה צרופים [בשם אדנ"י], שש לכל אות.

סטרין מתפרש. על פלהו אית רישין. רישא לכל פת. ורישין קימין בגו היכלין. וכמה אחרנין דאתחזין עמהון, גטריין מלגו ומקבלין מלגו. אחרנין קימין לבר, גטריין מלבר ומקבלין מלבר. והכי פלהו גטלין דא מן דא בארזח שלים. וכל פת מתפרשאת בכמה רזין אחרנין, דאשתמודען למארי חכמתא בארזח מישר.

סדורא תנינא דא סדורא דפלחנא. פלהו משרין אתפרשן בד', ואתפלילו הכי מתתא לעלא, פלא בד' דגלין. ורישיהון קימין עליהו מלגו ומלבר. והכא קימין כ"ד משמרות אלין דאתמרו. ורזא ד' דגלין, אלין אנון ד' מחנות שכינתא. ובהו תליא סדורא דפלחנא, דאנון לקבל ד' אתון דאדנ"י, דמניהו נפקין, ובהו מתקשרין לסלקא לעלא.

ותא חזי כ"ד צרופין אנון, שית לכל את. בגין כך הכי מתפרשאן משרין

הראוי. ותדע שכללות כל ענין המלאכים הוא מט"ט. וכבר ידעת ששורש המלאכים הוא יצירה, ומט"ט הוא יצירה, אך הוא כולל כל בחינות המלאכים, אף המתפשטים בבריאה ועשיה. אך סדר חילוקם הוא לעשר כיתות: ג' מהם בבריאה ושניהם שמועיא"ל מטטרין יהוא"ל. ששה כתות ביצירה, וכן אחרת בעשיה... וכמו שבשורש יש חיצוניות ופנימיות - כך יש מלאכי החיצוניות..."

33. עיי"ש אות קיא, עמ' רמג: "ועוד חילוק אחר יש, והוא חילוק ד' מחנות, ושירי החלוקה הזאת ד': מיכאל גבריאל, אוריאל, רפאל. וצריך שתדע כי הרבה פעולות נמצאות למלאכים לפי חילופי סדרי השורש הצריכים להנהגה בזמניהם".

לפיכך פך מתחלקים המחנות תחת ארבע [דגלים] שנאמרו, שיש לכל אחד. וכל אחד [מהשש] מתחזק בשלו [דהינו אחד מהארבע אותיות אדנ"י שלמעלה]. והראש הוא עומד על כלם, עד שמתקשרים כלם בקשר עליון ומתחברים למעלה.

בא וראה, סדר המפעות בדרך זו הסתדר ודאי. בזמן שהגיעה השעה לזמן העבודה לגבי השכינה פראוי, פרוז יוצא בכל הרקיעים ואומר: היו מזמנים, משמשים נאמנים, לעבודת רבונכם. מיד כלם עולים בנגון ובשמחה, עד שמגיע הנגון למעלה, ונשמע הנגון למעלה במתיקות של שמחה. ומהו הנגון? אלא נגון של השכינה שמוזמרת בנגדם לפני המלך. ואז שמחה מתעוררת לפני המלך והשכינה, ויורדת למטה על ידי אותיות אדנ"י. [אחר כך] הם מתחלקים כל אחד לפי הדגל שלו. וזה סוד: אות הוא בצבא שלו (ילקוט שמעוני שה"ש פ"י סי' תחקצב), אות זו מאירה בכמה סודות של צרופים עליונים,³⁴ כלל של כל המחנות שעומדים תחת הדגל ההוא. או כלם מתקשרים בתוך אלו הצרופים, כל אחד במקומו הראוי לו. עד שהכל נקשר ועולה למעלה לתקן התקון, תקון שלם. או משם נוטלים כלם, ויושבים

תחות ד' דאתמרו, שית לכל חד. וכל חד אתתקף בדילה. והוא רישא קאים על פלהו, עד דאתקשר כלא בקטרא עלאה לאתחברא לעלא.

תא חזי סדורא דמטלנין הכי אסתדר ודאי. בזמנא דמטי שעתא לאזדמנא פלחנא לגבי שכינתא פדקא יאות, פרוזא נפיק בכלהו רקיעי ואמר, אזדמנו משמשין מהימנין לפלחנא דמאריכוון. מיד פלהו סלקין בנגונא פחדותא, עד דמטי נגונא לעלא, ואשתמע נגונא לעלא בבסימו דחדותא. מאי נגונא? אלא נגונא דשכינתא דמזמרת (לקליהו) [לקבליהו] לקבל מלפא. פדין חדותא אתער מקמי מלפא ושכינתה, ונפיק לתתא באנון אתון אדנ"י. ואנון מתפרשאן כל חד לדגלא דילה. ורוזא דא אות הוא בצבא שלו, את דא נהרא בכמה רזין צרופין עלאין, פללא דכלהו משרגן דקימין תחות ההוא דגלא. פדין פלהו מתקשרן גו אנון צרופין, כל חד פאתרה דחזי לה. עד דכלא אתקשר וסליק לעלא לאתקנא תקונא, תקונא

34. דכל אות של שם אדנ"י מאירה בשש מחנות. בזהר הקדוש מובא כמה פעמים הענין: "אות בצבא דילה", ושם, יש אות בצבא העליון - זה הצדיק, ואות בצבא התחתון, זה מטטר"ן; וזהר פנחס רכט, ע"ב; ושם בדף רלו, ע"א; ואיהו ו' אות בצבא דילה כליל ו' פרקין. ודא צדיק אות ברית ו' ו"ז, ת"ז, הקדמה יב, ע"ב, תי' נא, פו, ע"ב; תי' ע, קיט, ע"ב; בכתבי רמח"ל עי' אדיר במרום עמ' ו; לעיל הקדמה עמ' כח, הערה 114; אוצרות רמח"ל עמ' ריח; עמ' רסו; תקט"ו תפלות ת' קמז; ת' שעט (סוף).

במקומם פָּרְאוּ. וְעַל סוּד זֶה פְּתוּב:
מִלְאָכִי צְבָאוֹת [יְדוּן יְדוּן] (תְּהִלִּים
סח, יג), [מִלְאָכִי צְבָאוֹת] - אֱלוֹ רֵאשִׁי
מִחֲנוֹת. יְדוּן - שְׁנַיִם. יְדוּן - שְׁנַיִם. הָרִי
אַרְבַּעַת. אֱלוֹ הָאַרְבַּעַת דְּגָלִים שְׁנֵאמְרוּ.
אָז: וּנְתָת בֵּית תְּחַלֵּק שְׁלָל (שָׁם, שָׁם) -
זוֹ הַשְּׂכִינָה שְׁנַעֲשִׂית בֵּית לְמִלְכָּךָ.³⁵ וְאָז
הִיא נֹתֶנֶת לָהֶם מְזוּן וְכָל צְרִיכָהֶם.
וְעוֹד, הַשְּׂכִינָה הִיא בֵּית שֶׁל הַמֶּלֶךְ,
וְנֵאמָר לְגַבְיָהּ: וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וַחֵק
לְנַעֲרוֹתֶיהָ (מִשְׁלֵי לֹא טו). שְׁכָל אֱלוֹ
הַמְּשֻׁמְשִׁים, הֵם מְשֻׁמְשִׁים הַבַּיִת הַזֶּה.

וּבֵּא וּרְאָה, כְּנֶגֶד זֶה [שֶׁל הַסְּדָרִים שֶׁל
הַקִּדְשָׁה] נִמְצָא מִמֶּשׁ כְּדָרֶךְ זֶה בְּסֵטְרָא
אַחֲרָא.³⁶ וְכִמּוֹ הַבַּיִת [שֶׁל הַשְּׂכִינָה],
נִמְצָא שָׁם [בְּס"א] בֵּית טָמֵא. וְעַל זֶה
הַבַּיִת הַטָּמֵא נֵאמָר בַּי"ד:³⁷ בֵּית גַּאִים
יִסַּח יְהוָה (שָׁם טו, כה). אֲבָל בֵּא וּרְאָה,
כְּתוּב: וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין
הַחֹשֶׁךְ (בְּרֵאשִׁית א, ד), כִּי הוּא בְּרֵאשִׁי
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה שְׂאֵלֵי הַצְּדִדִּים
[אוֹר וְחוֹשֶׁךְ] יְהִיוּ מִבְּדֻלִים תָּמִיד.
לְפִיכֵךְ [הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא] עֹנֵב מְקוּם
לְסֵטְרֵי אַחֲרָנִי לְעִמּוּד בּוֹ, שְׂאֵל יִקְטְרוּ
וְלֹא יַעֲרַבּוּ אֶת צַד הַקְּדוּשָׁה. לְפִיכֵךְ
נִתֵּן לָהֶם בַּיִת זֶה, כְּדִי שִׁיחִיו מִפְּרִשִׁים
מִתּוֹךְ הַקְּדוּשָׁה. אֲבָל לְעֵתִיד לְבוֹא, בַּיִת
גַּאִים יִסַּח יְהוָה, בְּגִלְל שְׁפֹחוֹת אֱלוֹ

שָׁלִים. כְּדִין מִתְמָן נְטֻלִין כְּלֵהוּ
וּמִתְנִשְׁבִּין בְּאַתְרֵיהוּ בְּדָקָא יָאוּת. עַל
רְזָא דָּא כְּתִיב (תְּהִלִּים סח יג) מִלְאָכִי
צְבָאוֹת, אֲלִין רִישֵׁי מְשַׁרְזִין. יְדוּן תְּרִין.
יְדוּן תְּרִין. הָא ד'. אֲלִין ד' דְּגָלִין
דְּאַתְמָרוּ. כְּדִין וּנְתָת בֵּית תְּחַלֵּק שְׁלָל, דָּא
שְׂכִינְתָּא דְּאַתְעֵבִידַת בֵּיתָא לְמִלְכָּא.
וְכְדִין יְהֵבַת לְהוֹן] מְזוּנָא וְכָל צְרִיכָהוֹן.
וְעוֹד, שְׂכִינְתָּא אִיהִי בֵּיתָא דְּמִלְכָּא.
וְאַתְמָר בָּהּ וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וַחֵק
לְנַעֲרוֹתֶיהָ (מִשְׁלֵי לֹא טו). דְּכֵלֵהוּ אֲלִין
מְשֻׁמְשִׁין, אַנּוּן מְשֻׁמְשִׁין דְּהֵאִי בֵּיתָא.

וְתֵּא חֲזִי לְקַבֵּל דָּא בְּסֵטְרָא אַחֲרָא כְּגוֹנָא
דָּא אֲשֶׁתְּכַח מִמֶּשׁ. וְכֵהֵא אֲשֶׁתְּכַח תְּמָן
בֵּיתָא מְסֻאָבָא. וְדָא בֵּיתָא דְּאַתְמָר בְּהַ
בֵּית גַּאִים יִסַּח ה'. אֲבָל תָּא חֲזִי כְּתִיב
וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ
(בְּרֵאשִׁית א ד) הָכִי אִיהוּ וְדָאִי, דְּקִדְשָׁא
בְּרִיף הוּא בְּעֵי דְּאֲלִין סֵטְרִין יְהוּן
מִתְפָּרְשָׁן תְּדִיר. בְּגִין כֵּךְ שְׂבִיק אֲתֵר
לְסֵטְרָא אַחֲרָא לְמִיקָם בְּהַ, דְּלֹא יִקְטְרוּ
וְלֹא יַעֲרַבּוּן סֵטְר קְדִישָׁא. בְּגִין כֵּךְ
בֵּיתָא דָּא אֲתִיְהִיב לְהוֹ, בְּגִין דִּיהוּן
מִפְּרִשִׁין מְגוֹ קְדִישָׁא. אֲבָל לְזַמְנָא דְּאַתִּי
בֵּית גַּאִים יִסַּח ה', בְּגִין דִּיתִיר אֲתִגְאָן
סֵטְרִין אֲלִין, דְּלֹא אֲתִחֲזִי. בְּגִין כֵּךְ (בֵּיתָא
דָּא) אֲצִטְרִיף לְאַעֲקָרָא בֵּיתָא דָּא

35. ת"ז בהקדמה יב, ע"ב תי כב, סו, ע"א: "ביתא דאיהי שכנתא".

36. ע"י פתחי חכמה ודעת אות קיד, עמ' רמו.

37. ע"י ברכות נח, ע"ב: "בתי עובדי כוכבים בישובן אומר: בית גאים יסח ה'"; ירושלמי ברכות פ"ט, ה"א.

הַתְּנָאוּ יוֹתֵר מִדִּי, וְלֹא רָאוּי כָּד. לְפִיכֵךְ צָרִיךְ לַעֲקוֹר בֵּית זֶה מִהַעוֹלָם. אָבֵל בֹּא וּרְאֵה, בְּשַׁעַה שֵׁינְטֵל בֵּית זֶה מֵהֶם, הֵם יִלְכוּ כְּכֻלָּיִם רַעֲבִים, וַיַּחְזִירוּ פְּנֵיהֶם אֶל הַקִּדְשָׁה. לְפִיכֵךְ צָרִיךְ תְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲמוֹד בְּפְנֵיהֶם בְּכַח חֹק [יְדֵי הַחֻקָּה בְּרַלְהֵלֶן].

בֹּא וּרְאֵה, זֶה סוּד גּוּג הַרְשָׁע, שֶׁהֵנָּה בְּזִמְן שְׁבִית זֶה יִהְרֵם, וַיִּתְּפָרוּ אֵלּוּ הַמְּדַרְגּוֹת [הֵם"א] לְכָאן וּלְכָאן, שְׁלֹא יוּכְלוּ לַעֲמוֹד. עַד שִׁיתְּאֲסְפוּ מֵהֶם אֵלּוּ שִׁיתְּאֲסְפוּ, וַיִּרְצוּ לְתַחְזֹר פְּנֵיהֶם לְקִדְשָׁה. וּבְאֹתוֹ הַזִּמְן כְּתוּב: וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נָאִם יְהוָה חוֹמַת אֵשׁ (זְכַרְיָה ב, ט). לְפִיכֵךְ, בֵּית גְּאִים יִסַּח יְהוָה (מְשָׁלִי טו, כה). וְאִזּוּ בְּאֹתוֹ הַזִּמְן: וַיַּצַּב גְּבוּל אֶלְמִנָּה (שָׁם, שָׁם, שָׁם), זֶה גְּבוּל שְׁבוּ: וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֲשֶׁךְ.

בֹּא וּרְאֵה אוֹתוֹ הַעֲנִין בְּשַׁעַה שְׁעָלוּ יִשְׂרָאֵל לְאֶרֶץ, כְּתוּב: וַיִּרְיָחוּ סוּגְרַת וּמְסַגְרַת (יְהוֹשֻׁעַ ו, א), שְׁשָׁם הָיוּ מִתְּחִילָה כָּל אֵלֶּה כּוֹחוֹת הַמַּמְאָה, וְזוֹ [יְרִיחוֹ] נִשְׁבְּרָה בְּתַחֲלָה. וּבְרֵאשׁוֹנָה הִירְדֵן נִקְרַע. שֶׁהַסְטְרִין אַחֲרָיִן הָיוּ מִתְּחִילָה לְמַטָּה. וְכִיּוֹן שֶׁנִּתְעַוְּרוּ עֲלֵיהֶם הַמְּדַרְגּוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת, אֵלּוּ שְׁלֹמֹתָה [הֵם"א] לֹא שְׁלֹטוּ, וְכָל הַסְטְרָא אַחֲרָא נִשְׁבְּרָה. וְעַל דְּרָךְ זֶה [כְּתוּב]: שְׁמֵשׁ בְּגִבְעוֹן דְּוֹם וְגו' (שָׁם י, כ). וְכִיּוֹן שֶׁנִּשְׁבְּרָה יְרִיחוֹ, נֶאֱמַר עֲלֵיהּ: אֲרוּר הָאִישׁ (וְגו') [לְפָנֵי יְהוָה אֲשֶׁר יָקוּם

מֵעֲלֵמָּא. אָבֵל תָּא חֲזִי בְּשַׁעַתָּא דְּאִתְּנַטִּיל בֵּיתָא דָּא מִפְּנֵיהּ, אֲנּוּן אֲזִלִּין כְּכֻלָּבִין כְּפִינִין, וְאִתְּדַרְדְּרִין אֲנַפִּין לְגַבֵּי קִדְשָׁא. בְּגִין כָּךְ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲצִטְרִיךְ לְמִיקָם לְהַכְלִיְהוּ בְּחִילָא תְּקִיפָא.

תָּא חֲזִי רִזָּא דָּא גּוּג רְשִׁיעָא, דְּהָא בְּזִמְנָא דְּבֵיתָא דָּא יִתְהַרֵס, יִתְבַּדְּרוּן אֲנּוּן דְּרִגִין הָכָא וְהָכָא, דְּלֹא יִכְלוּן לְמִיקָם. עַד דְּמִנְיָהּ יִתְפַּנְשׁוּן מֵאֵן דִּיתְפַּנְשׁוּן, וַיִּבְעוּן לְאַהֲדָרָא אֲנַפִּין לְקִדְשָׁא. בְּהָהּ זִמְנָא כְּתוּב וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נָאִם ה' חוֹמַת אֵשׁ (זְכַרְיָה ב, ט). בְּגִין כָּךְ בֵּית גְּאִים יִסַּח ה'. כְּדִין בְּהָהּ זִמְנָא וַיַּצַּב גְּבוּל אֶלְמִנָּה, דָּא גְּבוּל דְּבַהּ וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֲשֶׁךְ (כְּרֵאשִׁית א, ג).

תָּא חֲזִי כְּגוֹנָא דָּא בְּשַׁעַתָּא דְּעָלוּ יִשְׂרָאֵל לְאֶרֶץ כְּתוּב וַיִּרְיָחוּ סוּגְרַת וּמְסַגְרַת (יְהוֹשֻׁעַ ו, א) דְּתַמְנֵן הָיוּ מִתְּתַקְּפֵן כְּלָהּ סְטְרִין מְסַאֲבִין, וְדָא אֲתַבְּר בְּקִדְמִיתָא. וּבְקִדְמִיתָא יִרְדֵן אֲתַבְּזַע. דְּסְטְרִין אַחֲרָיִן לְתַמָּא הָיוּ מִתְּתַקְּפֵן. וְכִיּוֹן דְּאֲתַעְרוּ עֲלֵיהּ דְּרִגִין עֲלָאִין, אֲלִין דְּלְתַמָּא לֹא שְׁלֹטוּ, וְכִלְהוּ סְטְרִין אַחֲרָיִן אֲתַבְּרוּ. כְּגוֹנָא דָּא שְׁמֵשׁ בְּגִבְעוֹן דְּוֹם וְכו' (שָׁם י, כ). בְּיַזְן דְּאֲתַבְּרַת יְרִיחוֹ, אֲתַמְר כִּה אֲרוּר הָאִישׁ וְכו' (שָׁם ו, כו)

וּבְנֵה אֶת הָעִיר הַזֹּאת אֶת יְרִיחוֹ] (שם
 וכו'), בְּשִׁבּוֹל שְׂלֵא לָתֵת מְקוֹם שׁוֹב
 לְסִטְרָא אַחְרָא לְשִׁלוּט. אֲבָל בֵּא וְרֵאֵה,
 בְּתַחֲלָה כָּל [פּוּחוֹת הַטְּמֵאָה] הָיוּ
 מִתְחַזְּקִים שָׁם. בֵּינוֹן שְׁוֹי [הַיְבִיט - יְרִיחוֹ]
 נִטְלָה מֵהֶם, הַחֲזִירוּ פְּנֵיהֶם לְגַבֵּי יִשְׂרָאֵל
 [שֶׁהֵם בְּצַד הַקְּדֻשָּׁה]. וְזֶה סוּד הַשְּׁלֵשִׁים
 וְאַחַד מְלָכִים.³⁸ וְאֵין יָד הַחֲזָקָה הַצְּרִכָה
 לְהַתְחַזֵּק בְּנִגְדָם.³⁹ כְּדִי לְהַצִּיל אֶת
 יִשְׂרָאֵל. אֲשֶׁרֵי חֲלָקָם.

בְּגִין דְּלֹא לְמִיָּהֵב אֶתְרֵי תוֹ לְסִטְרָא אַחְרָא
 לְשִׁלְטָאָה. אֲבָל תָּא חֲזִי בְּקַדְמִיתָא כְּלֵהוּ
 הָוּ מִתְתַּקְּפִין תַּמָּן. בֵּינוֹן דְּדָא אֲתַנְטִילֵת
 מִנְיָהוּ, אֲהַדְרוּ אֲנַפִּין לְגַבֵּיהוּ. וְרָזָא דָּא
 ל"א מְלָכִים. כְּדִין יָד הַחֲזָקָה אֲצֻטְרִיכֵת
 לְאֲתַתְּקָא לְקַבְּלָהּ לְשִׁזְבָּא לְהוּ
 לְיִשְׂרָאֵל. זְכָאָה חוּלְקָהוֹן.

ליל כ"ח באדר

וְחִנְהַ הַרְוֵעָה הַנְּאֻמָּן בָּא, פֶּתַח וְאָמַר,
 רַבִּי רַבִּי: וְהַמְשַׁפְּלִים יִזְהָרוּ בְּזֵהֵר הַרְקִיעַ
 וְגו' (דְּנִיָּאל יבג), זֶה זֵהֵר שְׁמַאִיר בְּאוֹרוֹת
 שְׁלוֹ לְכָל צַד. וְהוּא זֵהֵר שְׁיֹצֵא מְרַקִיעַ,
 שְׁנֵאמַר עֲלוּ: וְדַמּוֹת עַל רֵאשֵׁי הַחִיָּה
 רְקִיעַ (יְחֻזְקָאֵל א,כב), שְׁהָרֵי מִמְּנוּ
 מִתְמַלְאוֹת כָּל הַחִיּוֹת בְּרִכּוֹת וְאוֹרוֹת.
 וּבְזִמְנָן שְׁהַתְּמַלְאוּ, נֵאמַר עֲלֵיהֶם: וְנִצְצִים
 כְּעֵין נְחֻשֶׁת קָלָל (שָׁם שָׁם, ז). וְאֵלוּ
 הַנִּיצוֹצוֹת יוֹצֵאִים כְּפּוֹכְבִּים, שְׁנֵאמַר
 בָּהֶם: וּמְצַדִּיקֵי הָרַבִּים כְּפּוֹכְבִּים. וְאֵלוּ
 הַכּוֹכְבִּים, הָרַבָּה מְלֹאכִים עוֹמְדִים
 לְקַחַת אוֹתָם, כְּדִי לְהוֹצִיא מֵעֲשִׂיהֶם
 בְּעוֹלָם. עַל אֵלוּ [הַכּוֹכְבִּים] כְּתוּב: הַבֵּט
 נָא הַשְּׂמִימָה וְגו' כִּי יִהְיֶה זֶרְעֶךָ
 (בְּרֵאשִׁית טוה), כְּאֵלוּ הַכּוֹכְבִּים, מְמוּשׁ,

וְהָא רְעִיָּא מְהִימְנָא אֶתִּי פֶּתַח וְאָמַר,
 ר' ר' וְהַמְשַׁפְּלִים יִזְהָרוּ בְּזֵהֵר הַרְקִיעַ
 וכו', דָּא זֵהֵר דְּנְהִיר בְּנְהוֹרִין דִּילָהּ לְכָל
 סִטְר. וְאִיהוּ זֵהֵר דְּנִפְיָק מְרַקִיעַ דְּאֲתַמַּר
 בֵּה וְדַמּוֹת עַל רֵאשֵׁי הַחִיָּה רְקִיעַ
 (יְחֻזְקָאֵל א כב) דְּהָא מִנְּהָ אֲתַמְלִין כְּלֵהוּ
 חִינוֹן בְּרַכָּאֵן וְנְהוֹרִין. וּבְזִמְנָא דְּאֲתַמְלִין
 אֲתַמַּר בְּהוּ וְנִצְצִים כְּעֵין נְחֻשֶׁת קָלָל (שָׁם
 שָׁם ז). וְאֵלִין נִיצוֹצִין נְפִיקִין כְּכּוֹכְבֵּיא,
 דְּאֲתַמַּר בְּהוּ וּמְצַדִּיקֵי הָרַבִּים כְּפּוֹכְבִּים.
 וְאֵלִין כּוֹכְבֵּיא, כְּמָה מְלֹאכֵיא קְזִימָן
 לְנִטְלָא לְהוּ וְלֹאפְקָא עוֹבְדִיהוֹן בְּעֹלְמָא.
 עַל אֵלִין כְּתִיב הַבֵּט נָא הַשְּׂמִימָה וְכו'
 כִּי יִהְיֶה זֶרְעֶךָ (בְּרֵאשִׁית טו ה) כְּאֵלִין

38. עי' יהושע יב; תנחומא חיי שרה פ"ב; שם תצוה פ"ט.

39. עי' לעיל תי' לב.